

ЗАКОН

О ОРГАНСКОЈ ПРОИЗВОДЊИ И ОРГАНСКИМ ПРОИЗВОДИМА

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим законом уређују се производња пољопривредних и других производа методама органске производње (у даљем тексту: органска производња), прерада, складиштење, транспорт, обележавање, декларисање и промет органских производа, издавање сертификата и ресертификата за органске производе, као и друга питања од значаја за органску производњу.

Члан 2.

Циљ овог закона јесте:

- 1) добијање производа са потврђеном процедуром производње;
- 2) обезбеђивање одрживог социјално-економског руралног развоја;
- 3) заштита потрошача стављањем ознаке која јасно указује на начин и методе за добијање органског производа, у складу са законом;
- 4) заштита природних ресурса од загађења;
- 5) дугорочно одржавање и повећање плодности земљишта;
- 6) очување биодиверзитета.

Члан 3.

Органска производња заснива се на природним процесима и употреби органских и природних минералних материја.

У органској производњи не могу се користити средства синтетичко-хемијског порекла, осим у случајевима утврђеним овим законом и прописима донетим на основу њега.

У органској производњи не могу се користити генетски модификовани организми и њихови деривати.

Материјал за репродукцију (семе и садни материјал, јаја, матице, подмладак, семе за осемењавање животиња и сл.) који се примењује у органској производњи мора бити произведен методама органске производње.

Материјал за репродукцију који није произведен методама органске производње може се примењивати ако:

- 1) нема на тржишту материјала за репродукцију произведеног по методама органске производње;

2) се поступак органске производње спроводи у научноистраживачке сврхе;

3) се поступак органске производње спроводи у периоду конверзије.

У случајевима из става 5. тач. 1) и 2) овог члана прибавља се одобрење министра надлежног за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министар).

Члан 4.

Поједини изрази употребљени у овом закону, имају следеће значење:

1) **дивље биљне и животињске врсте** јесу организми који нису настали као последица гајења од стране човека;

2) **заснивање органске производње** јесте скуп испуњених услова утврђених овим законом којим се омогућава производња сертифициваног органског производа;

3) **конвенционална производња** јесте производња пољопривредних, прехранбених и других производа, који се не могу декларисати и означити према овом закону и прописима донетим на основу њега;

4) **методе органске производње** јесу поступци биљне и сточарске производње спроведени у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега;

5) **овлашћена организација** јесте привредно друштво или друго правно лице које је овлашћено за издавање сертификата и ресертификата;

6) **ознака "ОРГАНСКИ ПРОИЗВОД"** јесте знак или обележје на производу којим се означава да је тај производ произведен у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега;

7) **органска пољопривреда** јесте систем еколошког управљања производњом којим се унапређује биодиверзитет, кружење материје у природи, биолошка активност земљишта и заштита животне средине;

8) **органски производ** јесте сваки производ произведен и означен у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега;

9) **период конверзије** јесте временски период утврђен овим законом, потребан за прелазак са конвенционалне на органску производњу;

10) **произвођач** је физичко лице, предузетник или правно лице које производи, прерађује, ставља у унутрашњи, односно спољнотрговински промет органске производе, у складу са законом;

11) **ресертификат** је документ којим овлашћена организација потврђује да је органски производ, који се увози и који има сертификат издат од стране надлежног органа земље порекла, произведен у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега;

12) **сертификат** је документ којим овлашћена организација потврђује да је органски производ произведен у складу са овим законом и прописима донетим на основу њега;

13) **сточарство** је узгој стоке (говед, свиње, коњи, пчеле, живина, рибе и др.), производња и прерада сточних производа;

14) **укључивање у органску производњу** јесте моменат од када почиње период конверзије.

Члан 5.

Средства за подстицајне мере за развој и унапређење органске производње обезбеђују се из:

- 1) буџета Републике Србије;
- 2) донација;
- 3) других извора у складу са законом.

Право на коришћење подстицајних средстава из става 1. овог члана имају пољопривредна газдинства односно њихови делови који су уписани у Регистар пољопривредних газдинстава у складу са прописима којима се уређује упис у Регистар пољопривредних газдинстава.

Влада ближе прописује подстицајне мере из става 1. овог члана, као и услове и начин расподеле и коришћења средстава намењених за развој и унапређење органске производње.

Члан 6.

О произвођачима органских производа, прерађивачима органских производа, лицима која обављају унутрашњи односно спољнотрговински промет органских производа, као и о лицима која су укључена у органску производњу, води се јединствена евиденција.

Евиденцију из става 1. овог члана води министарство надлежно за послове пољопривреде (у даљем тексту: Министарство).

Евиденција из става 1. овог члана води се на основу месечних извештаја о издатим сертификатима односно ресертификатима односно о закљученим уговорима о укључивању у органску производњу, које Министарству доставља овлашћена организација до 20. у текућем месецу за претходни месец.

Министар ближе прописује начин вођења евиденције из става 1. овог члана, као и садржину извештаја из става 3. овог члана.

II. УСЛОВИ ЗА ЗАСНИВАЊЕ ОРГАНСКЕ ПРОИЗВОДЊЕ

Члан 7.

Услови за заснивање органске производње јесу:

1) просторна изолација земљишних парцела, сточарских фарми и прерађивачких погона од могућих извора загађења;

2) незагађено земљиште чији је садржај штетних материја испод прописаних максимално дозвољених количина;

3) прописани квалитет воде за наводњавање и минимална загађеност ваздуха производног подручја.

Члан 8.

Укључивање земљишне парцеле у органску пољопривреду може започети одмах ако парцела није коришћена у последње две односно три године код дугогодишњих засада или је коришћена без употребе средстава синтетичко-хемијског порекла.

Ако је парцела коришћена уз употребу средстава синтетичко-хемијског порекла, парцела се може укључити у органску пољопривреду по истеку прелазног периода од две односно три године за дугогодишње засаде, без употребе средстава синтетичко-хемијског порекла.

Изузетно од одредбе става 2. овог члана, ако су употребљавана средства синтетичко-хемијског порекла у складу са законом, прелазни период може се продужити или скратити, о чему одлучује Министарство на предлог овлашћене организације.

У току периода конверзије произвођач је дужан да води евиденцију о начину коришћења производне јединице.

Члан 9.

Органска сточарска производња може се засновати на производним јединицама у чијем саставу се налазе пашњаци или друго земљиште на коме се производи сточна храна или се обезбеђује сточна храна за коју је издат сертификат .

Укључивање сточарске производње у органску производњу може почети најмање годину дана од дана укључивања земљишних парцела у органску пољопривреду односно када се обезбеди органски произведена храна за стоку са наведених парцела.

Члан 10.

Сакупљање дивљих биљних и животињских врста из природних станишта сматра се методом органске производње, ако:

1) станишта нису третирана другим средствима три године пре сакупљања, изузев оним средствима која су у складу са овим законом утврђена као дозвољена у органској производњи;

2) сакупљање не утиче на стабилност природне средине или одржавања врсте у области сакупљања.

Сакупљање из става 1. овог члана може да се врши ако је са тим сагласан сопственик односно други корисник земљишта односно шуме на којима се врши сакупљање.

Производи лова дивљих животиња не сматрају се производима органске производње.

Министар прописује методе органске производње из става 1. овог члана.

Члан 11.

Методама органске биљне производње утврђују се избор врста и сорти биља, плодоред, обрада земљишта, средства и начин ђубрења, систем одржавања плодности земљишта и начин сузбијања биљних болести, штеточина и корова.

Методама органске сточарске производње утврђују се избор врста и раса животиња, начин узгоја, исхрана и здравствена заштита животиња, транспорт и клање животиња, као и поступак са животињама које су набављене са других фарми.

Средства која се користе за одржавање плодности земљишта, ђубрење и заштиту здравља биља односно животиња морају бити регистрована у складу са законом којим се уређује заштита здравља биља односно животиња.

Министар прописује методе органске биљне производње и методе органске сточарске производње из ст. 1. и 2. овог члана.

Члан 12.

У преради производа добијених методама органске производње користе се посебне технолошке линије.

Ако се технолошке линије за органску производњу користе и за прераду производа из конвенционалне производње, линије се пре почетка коришћења морају темељно очистити и опрати.

Министар прописује начин чишћења и одређује средства за чишћење технолошких линија из става 2. овог члана, као и технолошке поступке у преради производа добијених методама органске производње, дозвољене састојке, помоћна средства и остале производе непољопривредног порекла и производе пољопривредног порекла који нису из органске производње, а обухватају састојке, адитиве и помоћне супстанце, које је допуштено користити у преради намирница.

Члан 13.

Органски производи пакују се у амбалажи од природног материјала, а само изузетно у амбалажи од синтетичког материјала.

Приликом паковања органских производа не може се користити амбалажа произведена од поливинил-хлорида (ПВЦ) и других пластичних материја које садрже хлор.

Ако се користи амбалажа од синтетичког материјала, она не сме да садржи штетне материје које би прелазиле на запаковане производе.

Члан 14.

Органски производи складиште се у посебним просторијама складишта. Ако су органски производи упаковани и обележени, могу се чувати у истом складишту са производима конвенционалне производње, у посебном делу који је обележен.

Средства унутрашњег превоза морају бити без присуства остатака производа конвенционалне производње и остатака неорганског порекла.

Члан 15.

Органски производи превозе се одвојено од других производа, а ако се превозе заједно морају бити упаковани и јасно обележени.

Возила, контејнери и опрема намењени за превоз производа органске пољопривреде морају да буду чисти и без штетних остатака односно без икакве материје која би могла да контаминира органски производ.

Члан 16.

Министар ближе прописује услове у погледу паковања, складиштења и превоза органских производа.

III. ОРГАНИЗАЦИЈА ЗА ИЗДАВАЊЕ СЕРТИФИКАТА И РЕСЕРТИФИКАТА

Члан 17.

Сертификат односно ресертификат може да издаје привредно друштво или друго правно лице које испуњава услове у погледу техничке опремљености и које има запослена лица са високом школском спремом одговарајуће струке (у даљем тексту: овлашћена организација).

Министар прописује ближе услове у погледу техничке опремљености и кадровске оспособљености из става 1. овог члана, као и начин издавања сертификата односно ресертификата.

Испуњеност услова у погледу техничке опремљености и кадровске оспособљености, као и број кода овлашћене организације утврђује Министар.

Члан 18.

Привредно друштво односно друго правно лице подноси Министарству захтев за утврђивање испуњености услова из члана 17. овог закона, најкасније до 30. јуна текуће године за наредну годину.

Члан 19.

Списак овлашћених организација објављује се у "Службеном гласнику Републике Србије".

IV. ПОСТУПАК УКЉУЧИВАЊА ПРОИЗВОЂАЧА У ОРГАНСКУ ПРОИЗВОДЊУ

Члан 20.

За укључивање у органску производњу произвођач подноси пријаву овлашћеној организацији, у којој наводи податке о условима за укључивање у органску производњу.

Овлашћена организација проверава податке из пријаве и врши њихова испитивања ради закључивања уговора о укључивању произвођача у органску производњу.

Уговор из става 2. овог члана садржи податке о: уговорним странама; врсти органске производње у коју се врши укључивање; трајању периода конверзије; правима и обавезама уговорних страна, а нарочито о накнади која припада овлашћеној организацији; условима и начину остваривања права на издавање сертификата и начину заштите за случај неизвршења уговорних обавеза.

V. СЕРТИФИКАТ

Члан 21.

Сертификат који се издаје за органски производ важи годину дана од дана издавања.

Сертификат садржи: назив, седиште и број кода овлашћене организације; назив, адресу или седиште произвођача; врсту органског производа и његову процењену количину за годину дана; број сертификата; печат овлашћене организације и потпис овлашћеног лица у тој организацији.

VI. ОБЕЛЕЖАВАЊЕ И ДЕКЛАРИСАЊЕ ОРГАНСКИХ ПРОИЗВОДА

Члан 22.

Сертификован органски производ обележава се ознаком: "ОРГАНСКИ ПРОИЗВОД", кодом овлашћене организације и националним знаком.

Ознаком из става 1. овог члана могу се обележити и рекламни материјал, пратећа документација и етикете.

Производи из периода конверзије могу се обележити ознаком: "ПРОИЗВОД ИЗ ПЕРИОДА КОНВЕРЗИЈЕ" по истеку рока од годину дана од

дана подношења пријаве за укључивање у органску производњу, ако је закључен уговор из члана 20. став 3. овог закона.

Производи из ст. 1. и 3. овог члана, могу се обележити и називом и знаком овлашћене организације.

На производе из става 1. овог члана, као и на њихов рекламни материјал, пратећу документацију и етикете, могу се ставити и термини односно скраћенице који означавају порекло органског производа (еколошки, биолошки, органик, односно еко, био, орг и сл.).

Органски производ у промету мора да одговара квалитету означеном у декларацији и етикети.

Рекламни материјал, пратећа документација и етикета не могу садржати текст којим се упућује да је производ врхунског квалитета само зато што је произведен методама органске производње.

Министар прописује изглед ознаке из ст. 1. и 3. овог члана и изглед националног знака.

Члан 23.

У декларацији органског производа наводе се назив произвођача, односно увозника, земља порекла, година производње, рок трајања производа, број и датум издавања сертификата.

У декларацији прехранбених производа, поред података из става 1. овог члана, наводе се сви састојци по редоследу њиховог масеног учешћа, адитиви и метода прераде производа из органске производње.

VII. ПРОМЕТ ОРГАНСКИМ ПРОИЗВОДИМА

Члан 24.

Лица која обављају промет пољопривредним, прехранбеним и другим производима у складу са законом, могу обављати промет органским производима, под условима утврђеним овим законом.

Промет органским производима може се обављати на производној јединици, у малопродајним објектима на јасно обележеном месту одвојено од других производа и на пијацама без мешања са производима конвенционалне производње.

Министар и министар надлежан за послове трговине споразумно прописују ближе услове и начин промета органских производа.

Члан 25.

Увозник производа који се по прописима земље порекла производа сматра органским производом дужан је да увоз пријави овлашћеној организацији.

Уз пријаву из става 1. овог члана увозник подноси сертификат издат од надлежног органа земље порекла органског производа и документацију о пореклу робе, на основу чега овлашћена организација врши ресертификацију органског производа из увоза.

Поред података из члана 21. став 2. овог закона, ресертификат мора да садржи назив страног произвођача и назив увозника.

На обележавање и декларисање органских производа из увоза сходно се примењују одредбе овог закона о обележавању и декларисању органских производа.

VIII. НАДЗОР

Члан 26.

Инспекцијски надзор над спровођењем овог закона и прописа донетих на основу њега врши Министарство преко инспектора за органску производњу.

Изузетно од става 1. овог члана инспекцијски надзор над спровођењем одредаба овог закона и прописа донетих на основу њега, који се односе на промет, означавање и декларисање органских производа, врши министарство надлежно за послове трговине преко тржишног инспектора.

Члан 27.

У вршењу надзора над спровођењем овог закона инспектор за органску производњу овлашћен је да врши:

- 1) контролу испуњености услова за заснивање органске производње;
- 2) контролу укључивања земљишне парцеле у органску производњу;
- 3) контролу укључивања сточарске производње у органску производњу;
- 4) контролу начина сакупљања дивљих животињских и биљних врста;
- 5) контролу испуњености услова за укључивање произвођача у органску производњу;
- 6) контролу метода примене органске биљне производње и органске сточарске производње;
- 7) контролу технолошких поступака у преради производа из органске производње;
- 8) контролу складиштења, паковања и превоза производа из органске производње;
- 9) контролу да ли је производ добијен методама органске производње;

10) преглед пословних књига и исправа произвођача у вези са спровођењем овог закона;

11) контролу испуњености услова за овлашћење сертификационих организација;

12) преглед пословних књига сертификационих организација у вези са пословима издавања сертификата, односно ресертификата, обављања стручног надзора.

У вршењу надзора над спровођењем овог закона тржишни инспектор овлашћен је да врши контролу коришћења ознаке из члана 22. овог закона.

Члан 28.

У вршењу надзора над спровођењем овог закона, инспектор за органску производњу овлашћен је да:

1) забрани произвођачу производњу производа из органске пољопривреде, ако утврди да тај производ не испуњава услове прописане овим законом, до отклањања недостатака;

2) подноси кривичне пријаве, пријаве за привредне преступе и захтеве за покретање прекршајног поступка због повреде одредаба овог закона;

3) привремено забрани рад овлашћеној организацији, ако утврди да она не испуњава услове утврђене овим законом;

4) нареди предузимање других мера на основу овлашћења утврђених законом.

У вршењу надзора над спровођењем овог закона, тржишни инспектор овлашћен је да:

1) забрани стављање у промет или извоз производа са ознаком из члана 22. овог закона, ако утврди да тај производ не испуњава услове прописане овим законом;

2) подноси кривичне пријаве, пријаве за привредне преступе и захтеве за покретање прекршајног поступка због повреде одредаба овог закона;

3) нареди предузимање других мера на основу овлашћења утврђених законом.

Мере из става 1. тач. 1), 3) и 4) и става 2. тач. 1) и 3) овог члана одређују се решењем инспектора.

На решење инспектора за органску производњу односно тржишног инспектора може се изјавити жалба надлежном министру.

Члан 29.

Инспектор за органску производњу има службену легитимацију.

Министар прописује образац службене легитимације из става 1. овог члана.

IX. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 30.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице - произвођач:

1) ако своје производе, односно производе које је увезао, означава ознаком: "ОРГАНСКИ ПРОИЗВОД", а наведени производи нису добили сертификат односно ресертификат (члан 22. став 1);

2) ако на рекламном материјалу, пратећим документима и етикетама за своје производе односно за производе које је увезао, ставља ознаку: "ОРГАНСКИ ПРОИЗВОД", а наведени производи немају сертификат, односно ресертификат (члан 22. став 2);

3) ако свој производ означи ознаком: "ПРОИЗВОД ИЗ ПЕРИОДА КОНВЕРЗИЈЕ", а није поднео пријаву из члана 20. овог закона односно ако је поднео пријаву а ознаку ставио пре рока утврђеног чланом 22. став 3. овог закона;

4) ако на својим производима или на рекламном материјалу, пратећим документима и етикетама штампа термине односно скраћенице који означавају порекло органског производа (еколошки, биолошки, односно еко, био и сл.), а наведени производи немају сертификат односно ресертификат (члан 22. став 5);

5) ако органски производ нема својства квалитета која је означио на етикети или декларацији (члан 22. став 6);

6) ако у рекламни материјал, пратећу документацију и етикету стави текст којим се упућује да је производ врхунског квалитета само зато што је произведен методама органске производње (члан 22. став 7);

7) ако не поступи по решењу инспектора у складу са овим законом.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 200.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

За радње из става 1. овог члана поред новчане казне може се изрећи заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу, односно заштитна мера забране одговорном лицу да врши одређене дужности, у трајању од шест месеци до десет година.

Члан 31.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ овлашћена организација ако:

1) обавља послове утврђене овим законом, а не испуњава услове из члана 17. став 1. овог закона;

2) у извештају наведе нетачне податке (члан 6. став 3);

3) ако не поступи по решењу инспектора у складу са овим законом.

За привредни преступ из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 10.000 до 200.000 динара и одговорно лице у овлашћеној организацији.

За радње из става 1. овог члана поред новчане казне може се изрећи заштитна мера забране правном лицу да се бави одређеном привредном делатношћу односно заштитна мера забране одговорном лицу да врши одређене дужности, у трајању од шест месеци до десет година.

Члан 32.

Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако изда сертификат, односно ресертификат, а није овлашћена организација у смислу овог закона (члан 17. став 3).

Члан 33.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице - произвођач:

1) ако производ из органске пољопривреде пакује у амбалажу произведену од поливинил хлорида и других пластичних материјала који садрже хлор и друге штетне материје које би прелазиле на запаковане производе (члан 13. ст. 2. и 3);

2) ако на декларацију производа из органске пољопривреде не стави све податке из члана 23. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

Члан 34.

Новчаном казном од 100.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај овлашћена организација ако не поднесе извештај у складу са чланом 6. став 3. овог закона.

За прекршај из става 1. овог члана казниће се новчаном казном од 5.000 до 50.000 динара и одговорно лице у правном лицу.

Члан 35.

Новчаном казном у износу од 5.000 до 50.000 динара казниће се за прекршај предузетник-произвођач односно физичко лице – произвођач ако изврши неку од радњи из чл. 30. и 33. овог закона.

Х. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36.

Прописи који се доносе за извршавање овог закона донеће се у року од 60 дана од дана његовог ступања на снагу.

До доношења прописа из става 1. овог члана примењиваће се акти донети на основу Закона о органској пољопривреди ("Службени лист СРЈ", број 28/00).

Члан 37.

Захтеви за добијање овлашћења из члана 18. овог закона за 2006. годину подносе се до 30. септембра 2006. године.

Члан 38.

Даном ступања на снагу овог закона престаје да важи Закон о органској пољопривреди ("Службени лист СРЈ", број 28/00).

Члан 39.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".